

Oponentský posudek na bakalářskou práci s názvem „**Kvalita života u pacientů s karcinomem pankreatu**“, kterou vypracovala Radka Matoušová pod vedením Prof. PhDr. Jiřího Mareše, CSc.

Téma bakalářské práce je nepochybně aktuální. V klinicko-onkologické praxi se s kvalitou života pacientů setkáváme v každodenní praxi a to nejen v momentě diagnostiky a léčby, ale zejména pak prognózy onkologického onemocnění. Často se lékař setkává s pojmem „kvalita života“, ale mnohdy vůbec netuší, co tento pojem obnáší, jak je kvalita života nemocných měřitelná apod.

Bakalářská práce je členěna do 5 základních oddílů, tj. úvod a cíle práce, teoretická část, empirická část, diskuze a závěr. Dále je uveden seznam literatury, seznam tabulek, grafů a algoritmů a přílohy. Cíle práce jsou jasně definovány.

V teoretické části 2.3 Nádory pankreatu postrádám informaci o neuroendokrinních nádorech pankreatu, jejichž incidence má stoupající charakter a jejich diagnostika i léčba je významně odlišná v porovnání s karcinomem pankreatu.

V části 2.4.5 Diagnostika karcinomu pankreatu autorka poukazuje na velký přínos stanovení Ca-19-9 při hodnocení účinku neadjuvantní terapie. Nesouhlasím s tvrzením ve smyslu neadjuvantní terapie. Neoadjuvantní terapie (předpokládám, že má autorka na mysli systémovou chemoterapii) není standardem. V klinické praxi se lze setkat s lokálně pokročilými karcinomy pankreatu primárně inoperabilními, kde lze, i když v malém počtu, využít efektu paliativní systémové chemoterapie (obvykle 3měsíční chemoterapie na bázi gemcitabinu) k dosažení downsizingu.

V části 2.4.6 Terapie karcinomu pankreatu bych doporučoval uvést jako první léčebnou protinádorovou modalitu léčbu chirurgickou. Část 2.4.6.1 Léčba konzervativní je napsaná velmi stroze a vůbec z ní nevyplývá typ onkologické léčby (chemoterapie, biologická léčba, hormonální léčba apod.). V části 2.4.6.3 Léčba endoskopická postrádám smysl pojmu „endoskopická paliace“. V části 2.4.6.4 Chemoterapie není uvedeno, podle jakých tělesných parametrů jsou dávky cytostatik stanoveny (obvykle je používán tělesný povrch). Zásadně nesouhlasím s tvrzením, že stěžejním cytostatikem v systémové chemoterapii karcinomu pankreatu je 5-fluorouracil. Podíváme-li se na medián 1-letého přežití u pacientů léčených paliativní chemoterapií pro lokálně pokročilý nebo metastazující karcinom pankreatu je tento medián cca 16% ve prospěch gemcitabinu v porovnání s 1% u 5-fluorouracilu. Tato kapitola je napsaná velmi obecně a vůbec neodpovídá současným doporučením. V části 2.4.6.5 Současná strategie léčby bych podotkl, že od chemoradioterapie v posledních letech je

upouštěno vzhledem k tomu, že nejsou jednoznačná data prokazují prodloužení života v porovnání se systémovou chemoterapií. Dále v této kapitole u odstavce *Sledování*: postrádám parametry sledované při biochemickém vyšetření séra. V této kapitole není zmíněna léčba nemocných s ukončenou onkologickou léčbou pro neodvratitelnou progresi karcinomu pankreatu či vyčerpaným možností léčby, tj. program paliativní onkologické péče pod vedením klinické onkologa a s důrazem kladeným na kvalitní symptomatickou terapii (nevolnost, zvracení, bolest, psychické obtíže apod.).

V *části 2.6.2 Pojem kvalita života* je špatně uvedena citace, tj. je uveden název časopisu, nikoliv autor. Domnívám se, že autorem je Slováček, 2004.

V *části 2.6.4 Nástroje pro měření kvality života* nesouhlasím s tvrzením, že dotazník SF-36 je považován za zlatý standard pro měření kvality života.

Výsledky výzkumu jsou prezentovány kvalitně a jejich prezentace je doprovázena řadou kvalitně zpracovaných doprovodných tabulek. Vzhledem k tomu, že téma je velice obsáhlé, diskuze je relativně krátká. V závěru práce autorka srozumitelně shrnuje výsledky své práce včetně jejich implementace do klinické praxe. Použitá literatura je kvalitní. Autorka prokázala ve své práci, že je schopna s odbornou literaturou bez větších problémů pracovat. Přílohy jsou přehledné a kvalitní.

Předložená bakalářská práce hodnotí velice záslužně velmi citlivé téma u velice agresivního onkologického onemocnění ve smyslu jeho závažné prognózy. Co ale významně snižuje kredit této práce jsou výše uvedené připomínky.

Bakalářskou práci hodnotím **DOBŘE** a doporučuji ji k její obhajobě. Do diskuse bych navrhl úskalí v měření kvality života onkologických nemocných a program paliativní onkologické péče.

Oponentský posudek zpracoval:

Doc.MUDr. Ladislav Slováček, Ph.D.

Doc. MUDr. Ladislav Slováček, Ph.D.

Klinika onkologie a radioterapie FN

FN a LF UK v Hradci Králové

Sokolská 581

500 05 Hradec Králové 5

Tel.: 495 834647

Email: ladislav.slovacek@seznam.cz

V Hradci Králové dne 5.5.2011